

Kniha roku.

Před sto lety se konal první mezinárodní šachový turnaj v Praze. Zvítězila v něm dvojice tehdy uznávaných velmistrů Schlechter a Duras, před Vidmarem, Rubinsteinem, Teichmannem, Maróczyem, Leonhardtem, Marshalllem, Salwem... Celkem zde bojovala dvacítka mistrů a český šach zastupovali kromě vítězného Oldřicha Durase také Ladislav Prokeš, František Treybal a Jan Kvičala. O turnaji vydal pak útlou knížku známý šachový organizátor Václav Kautský, který zde jako jeden z prvních použil figurovou notaci. Kniha obsahuje všechny sehrané partie – ovšem je to jen jakýsi „bulletin“ – bez poznámek.

A po sto letech přichází dvojice brněnských šachových autorů – **Jan Kalendovský** a **Zdeněk Závodný** – s velkolepou publikací, která tento významný turnaj probírá ze všech hledisek. Kniha se jmenuje „**První mezinárodní šachový turnaj v Praze 15.5. až 12.6.1908**“ (Brno 2008 – SNZZ), má 420 stran a je vyzdobena řadou fotografií (dílem zcela neznámých) a stovkami diagramů. Je zde podrobně vylíčen vznik turnaje, jeho zákulisí, spojitost s velkolepou „Jubilejní výstavou obchodní a živnostenské komory“. Jednotlivá kola jsou doprovázena dobovými komentáři z německých novin „Bohemia“, i různými fejetony z českého tisku. Všechny partie jsou podrobně komentovány, přičemž pouze asi v třetině případů jsou využity původní poznámky současníků (více se jich nedochovalo) z nejrůznějších pramenů, ale i ty jsou autory přezkoušeny za pomoci šachového programu Fritz 11. Přitom se ukázalo, kolik kdysi za skvělé pokládaných partií obsahuje hrubých chyb a přehlédnutí, nebo naopak, kolik skrytých kombinací se v těch sto let starých partiích ještě skrývá. Viz úvodní motto knihy: *„Je škoda, že tolik partií velkých mistrů zůstává bez úplných komentářů, jinak by se nám poštěstilo uvidět nemálo zábavných událostí...“* Garri Kasparov. Tyto momenty jsou v knize vyznačeny i graficky – u příslušných diagramů jsou maličké „bombičky“. Podrobně zpracován je i tzv. turnaj hlavní, v němž získal mistrovský titul Karel Treybal a v němž exceloval i známý básník Viktor Dyk. Součástí knihy je i několik kapitol o pořadatelích a dalších lidech kolem turnaje, o vzpomínkách na turnaj a v závěru samozřejmě podrobné výsledkové tabulky, rejstříky zahájení a velmi obsáhlý přehled použité literatury, který sám napovídá, kolik práce do tohoto epochálního díla autoři vložili. Pozornost zasluhují i předmluvy velmistrů Navary a Mokrého a našeho předního šachového historika a publicisty Vlastimila Fialy. Myslím, že tato i po technické stránce pěkná kniha může směle konkurovat v jakékoliv (i světové) soutěži o „šachovou knihu roku“, což ve svých recenzích potvrzují přední šachové servery a knihkupectví.

(Ivan Hausner)